

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน บ้านเอี๊ยก ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามประเด็นการวิจัยที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การวิจัย โดยได้สรุปผลการวิจัยตามประเด็นการวิจัยซึ่งเป็นการประมวลข้อมูลที่เกิดจากกิจกรรมการวิจัยโดยยึดคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก ดังนี้

บริบทและศักยภาพของชุมชนในด้านความพร้อมในการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น ของชุมชนบ้านเอี๊ยก ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลสรุป ดังต่อไปนี้

1.บริบทของชุมชนบ้านเอี๊ยก

จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่า ชุมชนบ้านเอี๊ยก ตั้งอยู่ในตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อก่อนปี พ.ศ. 2400 มีพื้นที่ทั้งหมดพื้นที่การปกครองทั้งหมด 17,000 ไร่ บางส่วนเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าอุทยาน ดอยสุเทพ - ปุยและป่าสงวนเฉลิมพระเกียรติ บางส่วนเป็นพื้นที่ทำนาปลูกข้าว ทำสวนผลไม้, ไม้ยืนต้น เป็นที่อยู่อาศัยประมาณ 100 ไร่ เดิมชุมชนบ้านเอี๊ยก มีบรรพบุรุษที่มีหลายชนเผ่าอยู่ร่วมกันเช่น ชาวเขาเผ่าลัวะ กระเหรี่ยง ขมุ และชนเผ่าพื้นเมือง จากการบอกเล่าของผู้อาวุโสในชุมชนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทราบว่า การก่อตั้งชุมชน มีมานานกว่า 400 ปีแล้วโดยมีการก่อตั้งชุมชนอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ เป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นชุมชนบ้านเอี๊ยกในเขตพื้นที่ตำบลสันป่ายางนั่นเอง สำหรับชื่อหมู่บ้าน คำว่า “บ้านเอี๊ยก” มาจากบริเวณทำเลที่ตั้งชุมชนในสมัยก่อน มีต้นไม้ “เอี๊ยก” ในบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาของชื่อเรียกของชุมชนในเวลาต่อมา

ชุมชนบ้านเอี๊ยกในปัจจุบันตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 5 ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณโดยรอบ ดังนี้

ด้านทิศเหนือ

มีอาณาเขตติดต่อกับเขตป่าอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย

ด้านทิศใต้

มีอาณาเขตติดต่อกับ บ้านห้วยส้มสุก หมู่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และ บ้านพระบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ด้านทิศตะวันออก

มีอาณาเขตติดต่อกับ 4 หมู่บ้าน ได้แก่

1.บ้านหนองบัวหลวง หมู่ 9 ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่

2.บ้านหนองบัว หมู่ที่ 1 ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่

3.บ้านสันป่าตึง หมู่ที่ 3 ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่

4.บ้านหนองก่าย หมู่ที่ 4 ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่

ด้านทิศตะวันตก

มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านผาเด่น หมู่ 5 ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

อาณาบริเวณของชุมชนบ้านเอืยก มีพื้นที่ทั้งหมด 27,942,840.6551 ตารางเมตร หรือ 27.9428 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 17,464 ไร่ 1 งาน 10.16 ตารางวา มีพื้นที่บางส่วนตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย มีสภาพภูมิประเทศเป็นแบบที่ราบลุ่มแบบเชิงเขา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ และสภาพภูมิศาสตร์โดยล้อมของชุมชนมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มแบบเชิงเขา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ และมีพื้นที่บางส่วนตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย จากสภาพที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขาส่งผลให้ชุมชนบ้านเอืยกล้อมรอบไปด้วยป่าไม้ ซึ่งเป็นลักษณะของป่าผสมที่มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งทางด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ซึ่งพันธุ์พืชที่น่าสนใจมากมาย สำหรับสภาพป่าของชุมชนบ้านเอืยก ประกอบด้วยป่าเต็งรัง ป่าเมี่ยง ป่าไผ่ เป็นต้น เป็นป่าชุมชน และป่าอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย ที่ชาวบ้านอนุรักษ์เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศ และการใช้ประโยชน์ของคนภายในชุมชน สำหรับทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย ป่าไม้จำนวนมาก มีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก และมีทรัพยากรน้ำตลอดทั้งปี จะมี ลำน้ำแม่มิม เป็นแม่น้ำสายหลักของชุมชน สำหรับแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคชาวบ้านเอืยกใช้การต่อน้ำจากภูเขา เรียกว่า “ประปาภูเขา” โดยได้ต่อท่อเข้ามาเก็บกักที่ถังพักน้ำและต่อท่อผ่านท่อส่งน้ำไปให้ทุกครัวเรือนจากการสำรวจพบว่าชาวบ้านมีน้ำใช้อุปโภคตลอดทั้งปี ไม่ขาดแคลน

ในด้านบริบทของชุมชนบ้านเอืยกมีข้อมูลเกี่ยวกับบริบทด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านการคมนาคม ชุมชนบ้านเอืยกอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ตามถนนสายเชียงใหม่-ฝาง ในด้านการเดินทางเข้าถึงชุมชน ตำบลสันป่ายางมีถนนสายบ้านไร่ - หมืองฝ่า เป็นถนนสายหลักของตำบล ปัจจุบันมีเส้นทางเข้า ออกระหว่างตำบล กับทางหลวงหมายเลข 107 โขตนา (เชียงใหม่-ฝาง) ได้ 4 เส้นทาง ได้แก่

1.1.1 เส้นทางหลวงแผ่นดินที่ 107 กิโลเมตรที่ 20 เลี้ยวซ้ายเข้าถนนวัดเจดีย์สถาน ตำบลลริมเหนือ อำเภอแมริ่ม - บ้านห้วยทราย ตำบลห้วยทราย - บ้านนาหิ่ก - บ้านสะลงง ตำบลสะลงง - บ้านกาดฮาว - เข้าสู่ตำบลสันป่ายาง - บ้านสันป่าตึง เลี้ยวซ้ายเข้าซอยข้างวัดสันป่าตึง อีก 9 กิโลเมตร รวมระยะทาง 51 กิโลเมตร

1.1.2 เส้นทางหลวงแผ่นดินที่ 107 กิโลเมตรที่ 29 เลี้ยวซ้ายเข้าถนน รพช.ชม. 4026 (ปากทางสะลงง) ตำบลจี้เหล็ก อำเภอแมริ่ม - บ้านสะลงง ตำบลสะลงง - บ้านกาดฮาว - เข้าสู่ตำบลสันป่ายาง บ้านสันป่าตึง เลี้ยวซ้ายเข้าซอยข้างวัดสันป่าตึง อีก 9 กิโลเมตร รวมระยะทาง 50 กิโลเมตร

1.1.3 เส้นทางหลวงแผ่นดินที่ 107 กิโลเมตรที่ 32 เลี้ยวซ้ายเข้าถนนวัดร่ำเปิง ตำบลจี้เหล็ก อำเภอแม่แตง - วัดแม่ชะจวน - เข้าสู่เขตตำบลสันป่ายาง บ้านสันป่ายาง - บ้านสันป่าตึง เลี้ยวขวาเข้าซอยข้างวัดสันป่าตึง อีก 9 กิโลเมตรรวมระยะทาง 51 กิโลเมตร

1.1.4 เส้นทางหลวงแผ่นดินที่ 107 กิโลเมตรที่ 43 เลี้ยวซ้ายเข้าถนนปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถึงกิโลเมตรที่ 9 เลี้ยวซ้ายปากทางบ้านห้วยบง ตำบลสบเปิง ไปจนถึงวัดท่าข้ามเลี้ยวซ้ายเข้าถนนบ้านท่าข้าม - บ้านต้นลาน - บ้านดอนเจียง - บ้านหนองบัวหลวง - เข้าสู่เขตตำบลสันป่ายาง บ้านหนองบัว - บ้านสันป่ายาง - บ้านสันป่าตึงเลี้ยวซ้ายเข้าซอยข้างวัดสันป่าตึง อีก 9 กิโลเมตร รวมระยะทาง 68.6 กิโลเมตร

1.2 ด้านเศรษฐกิจของชุมชน

สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนบ้านเอืยก ชุมชนบ้านเอืยกมีวิถีชีวิตเช่นเดียวกับชุมชนอื่น ๆ ในภาคเหนือ คือมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่การทำนา และการปลูกพืชผักสวนครัว นอกจากนี้ยังมีอาชีพเสริมจากการเก็บหาของป่า เช่น น้ำผึ้งป่า หน่อไม้ เป็นต้น สามารถสรุปอาชีพต่าง ๆ ของชุมชนบ้านเอืยก ดังนี้

1.2.1 การทำนา ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของทุกครอบครัว ทั้งข้าวนาปี และข้าวนาปรัง เป็นต้น และหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ชาวบ้านก็จะปลูกพืชอื่น ๆ ด้วย เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง โดยทั้งนี้ก็จะปลูกข้าวเป็นหลัก ผลผลิตที่ได้จะนำไปเพื่อการบริโภคเป็นส่วนใหญ่และที่เหลือก็จะขายให้เพื่อนบ้านบริเวณชุมชนใกล้เคียง

1.2.2 การปลูกไม้ผลและพืชเศรษฐกิจ ชาวบ้านเอืยกเริ่มมีการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น การปลูกแตงกวาญี่ปุ่น การปลูกแก้วมังกร การปลูกกาแฟ ในลักษณะการทดลองเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพ โดยได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์จาก โครงการหลวง และนอกจากนี้ โครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพืชผักสวนครัว บริเวณหลังบ้านเป็นการปลูกไว้กินภายในครัวเรือนและแบ่งปันกันในชุมชน โดยได้มีการมอบเมล็ดพันธุ์พืชต่าง ๆ เช่น ผักกาด ผักบุ้ง เป็นต้น

1.2.3 การรับจ้างแรงงาน ชาวบ้านเอืยกที่มีอาชีพรับจ้างมีทั้งหมด 58 คน เป็น การรับจ้างแบบ เฉพาะกิจและตามฤดูกาล

1.2.4 การค้าขาย ในชุมชนบ้านเอืยกมีร้านขายของชำเล็ก ๆ จำนวน 3 ร้าน ขายของจำพวกสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น โดยขายให้กับคนภายในชุมชนเป็นหลัก

1.2.5 การหาประโยชน์จากป่า ชาวบ้านชุมชนบ้านเอืยกมีการพึ่งพาอาศัยและการใช้ประโยชน์จากป่ามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจชุมชนพบว่า ชาวบ้านยังมีการเก็บและหาของป่ามาเป็นอาชีพในการหาของมาเพื่อขาย เช่น น้ำผึ้ง หน่อไม้ หน่อด่วน ผักและเห็ดหลายชนิด โดยเฉพาะน้ำผึ้งเป็นที่นิยมมากเนื่องจากเป็นน้ำผึ้งป่าแท้ แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านก็มีการร่วมมือกันบริหารจัดการและรักษาป่าเช่นการกำหนดระยะเวลาในการเก็บหน่อไม้ และน้ำผึ้ง

1.3 ด้านประชากร บ้านเอืยกมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 479 คน แยกเป็นชาย 254 คน และเป็นหญิง 225 คน และมีครัวเรือนทั้งสิ้น 313 ครัวเรือน (ข้อมูลจากแผนชุมชนบ้านเอืยก ปี2553)

1.4 ด้านการศึกษา จากการสำรวจข้อมูลชุมชนพบว่า ประชากรของชุมชนบ้านเอืยก ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 -6 จำนวน 111 คน รองลงมา จบการศึกษาค่ากว่าประถมศึกษาปีที่ 4 แต่สามารถอ่านออกเขียนได้ จำนวน 61 คน รองลงมา ไม่เคยศึกษา จำนวน 21 คน รองลงมา จบการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 17 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16 คน และปริญญาตรี 4 คน

ปัจจุบันชุมชนบ้านเอืยกไม่มีโรงเรียนในชุมชน เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีน้อยกว่าเกณฑ์ ดังนั้น จึงต้องเดินทางไปโรงเรียนใกล้เคียงต่างชุมชน ในชุมชนมีศูนย์เลี้ยงเด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีครูพี่เลี้ยงเด็กจำนวน 1 คน

1.5 ลักษณะทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนบ้านเอืยก ในด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน ลักษณะวัฒนธรรมของชุมชนบ้านเอืยก เป็นวัฒนธรรมแบบล้านนา ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของคนพื้นบ้านภาคเหนือ โดยมีลักษณะการพูด การกิน ภาษา และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้วิถีชีวิตของชาวบ้านเอืยกยังมีจุดเด่นคือเป็นชุมชน ที่มีการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการดำเนินวิถีทางชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยการจัดการอย่างเป็นองค์รวม กล่าวคือสามารถบริหารจัดการ และใช้ประโยชน์จากดิน น้ำ ป่าไม้ และสัตว์ป่าได้อย่างชาญฉลาด และเกิดความสมดุล เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ในด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านเอืยกมีลักษณะแบบชุมชนชนบท เป็นสังคมเกษตรที่มีความผูกพันกับธรรมชาติ มีการดำรงชีวิตโดยการอาศัยและพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ในการประกอบอาชีพใช้ภูมิปัญญา ที่สืบทอดต่อกันมา เช่น อุปกรณ์เก็บน้ำผึ้ง และวิธีการเก็บน้ำผึ้ง ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตของชุมชนที่ยังคงดำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี

1.5.1 วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาส่วนใหญ่จะเข้าร่วมอย่างพร้อมเพรียงกัน ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเพณีของสังคมและชุมชนที่ต้องเข้าร่วม คือ การทำบุญที่วัด ใช้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยผู้สูงอายุมีบทบาทมากในการให้คำแนะนำปรึกษา ประเพณีที่ปรากฏในท้องถิ่นและปฏิบัติติดต่อกันมามีได้ขาด ได้แก่ ประเพณีวันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา งานทอดกฐิน งานปอยเดือนเก้า

1.5.2 ความเชื่อต่างๆ พิธีกรรมความเชื่อต่าง ๆ ที่ยังปฏิบัติกันอยู่ได้แก่ ประเพณีพื้นเมือง พิธีกรรมทางศาสนา การเลี้ยงผีเสื้อบ้าน พิธีเลี้ยงผีปู่ย่า พิธีเลี้ยงผีเจ้าที่ พิธีเลี้ยงผีบ้านผีเรือน ซึ่ง

ถือปฏิบัติเป็นประจำทุกปี และยังมีประเพณีการลงแขก (เอามือ) ซึ่งเป็นน้ำใจที่ชาวบ้านในชุมชนช่วยเหลือกันในการทำนา เป็นการช่วยเหลือกันด้านแรงงานโดยไม่มีค่าตอบแทน หมุนเวียนกันไปจากครอบครัวหนึ่งสู่อีกครอบครัวหนึ่ง

1.5.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนมีความรู้ด้านจักสาร สมุนไพร ประเพณีพื้นเมือง พิธีกรรมทางศาสนา การเลี้ยงผีเสื้อบ้าน การเป่าควา(แหก) และการทำตำรายา ยาต้ม ยาหม้อ เป็นต้น

1.5.3 ลักษณะวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านเอืยก เป็นวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ ของคนพื้นบ้านภาคเหนือ โดยมีลักษณะการพูด การกิน ภาษา และขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้วิถีชีวิตของชาวบ้านเอืยก ยังมีจุดเด่น คือ เป็นชุมชนที่มีการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการดำเนินวิถีทางชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติโยการจัดการอย่างเป็นองค์รวม กล่าวคือสามารถบริหารจัดการ และใช้ประโยชน์จากดิน น้ำ ป่าไม้ และสัตว์ป่าได้อย่างชาญฉลาด และเกิดความสมดุลเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

จะเห็นได้ว่า ประชากรในชุมชนได้มีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ขึ้นเพื่อความสะดวก ในการทำกิจกรรม และเป็นการให้ประชากรรู้จักทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เรียกว่า ประเพณีเอามือ (ลงแขกเกี่ยวข้าว) และวัดคือแหล่งที่ให้ความรู้พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมมากที่สุด

1.6 ด้านการเมืองการปกครอง ปัจจุบันการปกครองของชุมชนบ้านเอืยกอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่ายาง

1.7 ทรัพยากรท่องเที่ยวของชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความน่าสนใจ ประกอบด้วย

1.7.1 ป่าไม้ จากสภาพที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขาส่งผลให้ชุมชนบ้านเอืยกล้อมรอบไปด้วยป่าไม้ ซึ่งเป็นลักษณะของป่าเบญจพรรณ โดยมีความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งทางด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ซึ่งพันธุ์พืชที่น่าสนใจมากมาย สำหรับสภาพป่าของชุมชนบ้านเอืยก ประกอบด้วย ป่าเมี่ยง และป่าชุมชน และป่าอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย ที่ชาวบ้านอนุรักษ์เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศ และการใช้ประโยชน์ของคนภายในชุมชน

1.7.2 น้ำตกตาดหลวง น้ำตกตาดหลวงมีต้นกำเนิดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตบ้านหนองก่าย หมู่ 4 ถือเป็นน้ำตกที่มีความสวยงามอีกแห่งหนึ่ง จากยอดดอยไหลลดหลั่นลงมากันเป็นระดับหลายชั้น น้ำมีความใสสะอาด ท่ามกลางความร่มครึ้มของป่าไม้ที่ปกคลุมไปทั่วบริเวณ อากาศสดชื่น เย็นสบายเหมาะแก่การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

1.7.3 น้ำตกตาดผาม้า มีต้นกำเนิดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตบ้านเอืยก หมู่ 5 ถือเป็นน้ำตกที่มีความสวยงามอีกแห่งหนึ่ง จากยอดดอยไหลลดหลั่นลงมากันเป็นระดับหลายชั้น น้ำมีความใสสะอาด ท่ามกลางความร่มครึ้มของป่าไม้ที่ปกคลุมไปทั่วบริเวณ อากาศสดชื่น เย็นสบายเหมาะแก่การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้ตลอดทั้งปี

1.7.4 ผาผึ้ง เป็นหน้าผาที่มีความสูงชัน ตั้งตระหง่านอยู่บนภูเขา เป็นสถานที่ที่ผึ้งนิยมมาทำรังบริเวณนี้ทุกๆ ปี ที่น่าสนใจคือภูมิปัญญาพื้นบ้านของชุมชนที่นำมาใช้ในการตีผึ้ง ถือเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งหาดูได้ไม่ง่ายนักในปัจจุบัน

1.7.5 วัดม่อนผาแดง ศาสนสถานที่มีอายุกว่า 400 ปี เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้น ตั้งแต่ในยุคการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ลักษณะของการก่อสร้างใช้สถาปัตยกรรมล้านนา เป็นสถานที่ผู้คนในตำบลให้ความเคารพสักการบูชา มีศิลปะ และสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และเป็นแหล่งความรู้ให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษา

1.7.6 วัดพระพุทธบาทสี่รอย เป็นศาสนสถานที่มีความเก่าแก่ มีตำนานเล่าขานสืบต่อกันมาช้านาน มีความน่าสนใจที่มีรอยพระพุทธบาทประทับอยู่ถึงสี่รอยด้วยกัน เป็นสถานที่เคารพบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วทุกสารทิศ

1.7.7 วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน ลักษณะวัฒนธรรมของชุมชนบ้านเอืยกเป็นวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของคนพื้นบ้านภาคเหนือ โดยมีลักษณะการพูด การกิน ภาษา และขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้วิถีชีวิตของชาวบ้านเอืยก ยังมีจุดเด่น คือ เป็นชุมชนที่มีการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการดำเนินวิถีทางชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติโยการจัดการอย่างเป็นองค์รวม กล่าวคือสามารถบริหารจัดการ และใช้ประโยชน์จากดิน น้ำ ป่าไม้ และสัตว์ป่าได้อย่างชาญฉลาด และเกิดความสมดุล เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

1.7.8 กลุ่มอาชีพ ปัจจุบันบ้านเอืยก มีกลุ่มอาชีพเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลจากโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกลุ่มอาชีพเหล่านี้จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชน และจะช่วยกระจายผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวชุมชนสู่ชาวบ้านทั้งชุมชน กลุ่มที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเกษตร, กลุ่มสมุนไพร, กลุ่มเย็บปัก ถักร้อย และกลุ่มนวดแผนไทย เป็นต้น

ในบริเวณพื้นที่ป่าอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย ที่อยู่ในอาณาเขตของชุมชนบ้านเอืยก ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมาก เป็นแหล่งต้นน้ำแม่ริม เป็นแหล่งพืชอาหาร และสมุนไพรหายากของชุมชนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อไป อีกทั้งชุมชนบ้านเอืยก ยังเป็นชุมชนที่มีการจัดการอย่างเป็น องค์กรร่วม คือ การจัดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างดิน น้ำ ป่าไม้ และเกษตรกรรมให้เกื้อหนุนต่อกันอย่างมีคุณภาพ จากภูมิปัญญาชาวบ้านของคนในชุมชน ในการพึ่งพาตนเอง และมีการดูแลรักษาธรรมชาติ อนุรักษ์และรู้จักใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน รวมทั้งสามารถดูแลระบบนิเวศน์ได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงมีวิถีการดำเนินชีวิตด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณีโบราณ ที่ยังคงรักษาไว้ และปฏิบัติต่อกันมายาวนาน และ สิ่งสำคัญยิ่ง คือสมาชิกในชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนาทรัพยากรแวดล้อมของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ให้ลูกหลานได้สืบสานต่อไป และ เผยแพร่ สู่สังคม เพื่อเกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ ประกอบกับชุมชนมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ รวมไปถึงโอกาสของชุมชนที่ได้รับการเปิดกว้างจากนโยบายทั้งของรัฐบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในชุมชนเสมอมา เพียงแต่สมาชิกในชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการพัฒนา และรูปแบบวิธีการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนอย่าง มีประสิทธิภาพ และสามารถเอื้อประโยชน์แบบบูรณาการในทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย โดยเกิด ผลกระทบกับชนวนน้อยที่สุด และก่อให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับชุมชนบนฐานการ พัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

1.8 ข้อมูลการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนบ้านเอืยก เป็นสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่มีความสวยงาม น้ำตก ผาตั้ง เป็นต้น

1.8.1 ผาตั้ง เป็นผาที่มีหินสูง และในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือน พฤษภาคม จะมีฝูงมาทำรังจำนวนมาก มีระยะทางห่างจากชุมชน ประมาณ 3 กิโลเมตร เหมาะสำหรับกิจกรรมเดินป่าเพื่อศึกษาธรรมชาติ

ภาพที่ 12 ภาพผาตั้ง

1.8.2 น้ำตกตาดผาม้า เป็นน้ำตกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่อยู่ระหว่างทาง ห่างจากชุมชนประมาณ 3 กิโลเมตร ภูมิทัศน์โดยรอบยังคงความสมบูรณ์ ไม่มีการปรุงแต่ง ยังคงไว้ซึ่งความงดงามตามธรรมชาติอย่างแท้จริง และสามารถเที่ยวชมได้ตลอดทั้งปี

ภาพที่ 13 น้ำตกตาดผาม้า

1.8.3 ปฏิทินท่องเที่ยว

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ร่วมประเพณีตานข้าวใหม่	↔											
ร่วมประเพณีปีใหม่เมือง				↔								
บายศรีสู่ขวัญ ผีเจ้าบ้าน ผีป่า						↔						
ร่วมประเพณีขึ้นผึ้ง											↔	
ขึ้นชมธรรมชาติที่น้ำตกตาดผาม้า	←											→
ศึกษาธรรมชาติที่ผาผึ้ง				↔	↔							

สามารถสรุปได้ว่า ในบริเวณพื้นที่ป่าอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย ที่อยู่ในอาณาเขตของชุมชนบ้านเอืยก ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ และ มีความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมาก เป็นแหล่งต้นน้ำแม่ริมเป็นแหล่งพืชอาหาร และสมุนไพรหายากของชุมชนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อไป อีกทั้งชุมชนบ้านเอืยก ยังเป็นชุมชนที่มีการจัดการอย่างเป็นองค์รวม คือ การจัดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง ดิน น้ำ ป่าไม้ และเกษตรกรรมให้เกื้อหนุนต่อกันอย่างมีคุณภาพจากภูมิปัญญาชาวบ้านของคนในชุมชนในการพึ่งพาตนเอง และมีการดูแลรักษาธรรมชาติอนุรักษ์และรู้จักใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน รวมทั้งสามารถดูแลระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงมีวิถีการดำเนินชีวิตด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี ที่ยังคงรักษาไว้และปฏิบัติสืบต่อกันมายาวนาน และสิ่งสำคัญ คือสมาชิกในชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนาทรัพยากรแวดล้อมของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ให้ลูกหลานได้สืบสานต่อไป และเผยแพร่สู่สังคม เพื่อเกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ ประกอบกับชุมชนมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ รวมไปถึงโอกาสของชุมชนที่ได้รับการเปิดกว้างจากนโยบาย ทั้งของรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในชุมชน

2. ศักยภาพของชุมชนในด้านความพร้อมในการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น

พิจารณาศักยภาพความพร้อมของชุมชนตามแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 จุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวและเรียนรู้ของแหล่งธรรมชาติ

จากการที่ชาวบ้าน ในชุมชนบ้านเอืยกยังคงลักษณะการดำรงชีวิตแบบสังคมชนบทดั้งเดิม เอาไว้ได้ชาวบ้านมีจิตใจโอบอ้อมอารี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสามัคคี มีความเป็นมิตร เป็นอย่างดี นอกจากนี้ชุมชนบ้านเอืยกยังมีความพร้อมที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ เนื่องจาก มีด้านต้นทุนทางสังคม คือมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของชุมชนและถือได้ว่าเป็น สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวชม และนอกจากนี้ชุมชนยังตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง เชียงใหม่มากนัก สามารถเข้าสู่ชุมชนได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งชุมชนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีความสวยงามได้แก่ ผาผึ้ง ซึ่งเป็นผาหินสูง ในแต่ละปีจะมีฝูงมาทำรังเป็นจำนวนมาก เป็นแหล่ง ธรรมชาติที่พบได้น้อยแห่งในประเทศไทย มีความเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ ยังมีน้ำตก ได้แก่ น้ำตกตาดผาฆ่า เส้นทางศึกษาธรรมชาติซึ่งยังคงมีผืนป่า ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ความสวยงาม ตามธรรมชาติ ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวทำให้คุ้มค่าแก่การมาเยือน

2.1.1 ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติของชุมชนบ้านเอืยก ยังคงสภาพความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมคงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่มีความสมบูรณ์ และนอกจากนี้ชาวบ้าน ในชุมชนได้มีการจัดการรักษาและป้องกันการทำลายแหล่งธรรมชาติ ด้วยการกำหนดระเบียบและ ข้อปฏิบัติของชุมชนดังที่กล่าวมาจึงสามารถแสดงได้ว่าชาวบ้านในชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ด้วย

2.1.2 ความเกี่ยวข้องของวัฒนธรรมท้องถิ่นกับแหล่งธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชน บ้านเอืยกในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ เป็นลักษณะของชุมชนแบบชนบท แหล่งธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชนอย่างเห็นได้ชัด มีภูมิปัญญาท้องถิ่น และยังคงรักษาวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไว้ ได้แก่ การลงแขกเกี่ยวข้าว การตีผึ้งด้วยภูมิปัญญาดั้งเดิม การ รักษาโรคด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน (การเป่า แหก) เป็นต้น

2.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนบ้านเอืยกเป็นหมู่บ้านที่มีความพร้อมทางด้าน โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ดังนี้

2.2.1 ถนน ถนนทางเข้าหมู่บ้านเป็นถนนลาดยาง ผสมดินลูกรัง มีป้ายบอกทาง ชัดเจน และถนนนี้เป็นถนนเส้นหลักของชุมชน และเป็นถนนที่เป็นเส้นทางไปสู่อำเภอปาย ได้

2.2.2 ไฟฟ้า ชุมชนทุกหลังคาเรือนมีไฟฟ้าใช้

2.2.3 การสื่อสาร สำหรับการสื่อสารมีโทรศัพท์ระบบดาวเทียมชุมชนบท

2.2.4 การสาธารณสุข ในชุมชนจะมีชาวบ้านที่เป็น อสม. ซึ่งผ่านการ อบรมด้านการสาธารณสุขขั้นมูลฐานจากทางรัฐ สามารถที่จะให้บริการปฐมพยาบาลและให้ความรู้ด้านการสาธารณสุขขั้นมูลฐานแก่ชาวบ้านได้ ในกรณีที่ชาวบ้านมีอาการเจ็บป่วยที่หนักเกินความสามารถของ อสม. ก็จะนำ ส่งโรงพยาบาลภายในตัวอำเภอต่อไป

2.3 ด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับการเดินทางไปยังชุมชนบ้านเอืยก

ชุมชนบ้านเอืยกสามารถเดินทางเข้าถึงได้โดย รถยนต์ส่วนตัว รายละเอียด ในการเดินทางแต่ละรูปแบบ ดังนี้การเดินทางเข้าถึงชุมชน ตำบลสันป่าตองมีถนนสายบ้านไร่ - เหมืองผ้า เป็นถนนสายหลักของตำบล ปัจจุบันมีเส้นทาง ข้ำ ออกระหว่างตำบล กับทางหลวงหมายเลข 107 โขตนา (เชียงใหม่ -ฝาง) ชุมชนบ้านเอืยกยังไม่มีรถประจำทางเข้าสู่ชุมชน

2.4 ความพร้อมด้านคณะกรรมการหมู่บ้านและการรวมกลุ่มการท่องเที่ยว

สำหรับคณะกรรมการหมู่บ้านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

2.4.1 กรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โครงการหลวง เป็นต้น

2.4.2 กรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, อบต. เป็นต้น

2.4.3 กรรมการหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วยผู้นำ กลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ดังนี้ กลุ่มแม่บ้าน เติร์ยมและจัดทำ พานบายศรี และประกอบพิธีบายศรี, กลุ่มดนตรีพื้นเมือง, กลุ่มจัดเตรียมและประกอบอาหาร, กลุ่มบริการน้ำดื่มและเครื่องดื่ม, กลุ่มจัดและตกแต่งสถานที่, กลุ่มแพทย์แผนไทย (นวดแผนโบราณ) และกลุ่มมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เป็นต้น

2.5 ความพร้อมและศักยภาพด้านบุคลากรในการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น

บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน และกลุ่มชาวบ้านที่สนใจดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและมีความกระตือรือร้น ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ บุคลากรยังมีความชำนาญและมีความรู้ในเรื่องราวต่างๆของชุมชน เป็นอย่างดี อีกด้วย

2.6 ความพร้อมและศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ชุมชนมีความพร้อมที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ เนื่องจากมีความพร้อมในด้านต้นทุนทางสังคม คือมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของชุมชนและถือได้ว่าเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวชม และนอกจากนี้ชุมชนยังตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่มากนัก แต่การเดินทางเข้าถึงชุมชนนั้น ในบางจุดยังยากลำบาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ชาวบ้านในชุมชนได้มีการปรับปรุงสภาพถนนเข้าสู่ชุมชนเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถเข้าสู่ชุมชนได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งชุมชนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามและมีความเป็นเอกลักษณ์ จึงสามารถกล่าวได้ว่าสถานที่ท่องเที่ยว ถือเป็นจุดเด่นของชุมชน เช่น ผาผึ้ง และน้ำตกตาดผาหม่า เป็นต้น ความสวยงามตามธรรมชาติ ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวทำให้ลุ่มค่าแก่การมาเยือนอย่างยิ่ง

2.7 ความพร้อมและศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

ชุมชนบ้านเอืยกเป็นชุมชนของคนเมืองเหนือ การดำรงชีวิตของชาวบ้านมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย อยู่กันแบบสังคมชนบท มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชุมชน ประเพณี ความเชื่อ ของชาวบ้านที่ประกอบด้วย ประเพณีประจำปี ความเชื่อ และพิธีกรรมท้องถิ่น เช่น พิธีต๋านข้าวใหม่ พิธีบายศรีสู่ขวัญ ผีป่า ผีเจ้าบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ ชาวบ้านในชุมชนมีอรัญญาที่เป็นมิตร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมไปถึงการเก็บของป่า ชาวบ้านใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปกป้อง รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มีความสมบูรณ์สวยงาม ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว

2.8 หน่วยงานที่สนับสนุน

ชุมชนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่ายาง และหน่วยงานจากภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้การประสานงานและสนับสนุนทางด้านการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชน พบว่า ชุมชนบ้านเอืยกมีความต้องการที่อยากให้ชุมชนมีการจัดการท่องเที่ยวและมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสันป่ายาง พบว่า การพัฒนา มัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านเอืยก มีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่ายาง ในด้าน การต่อยอดและสร้างคุณค่า การท่องเที่ยวของตำบลสันป่ายาง ให้เป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้และเพิ่มขีดความสามารถในการ

แข่งขันเพื่อสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจให้ขยายตัวในระดับสูงอย่างต่อเนื่องและให้เกิดความยั่งยืน

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปความคิดเห็นและความต้องการในการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืกวว่า ควรมีการจัดการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ในความรู้เกี่ยวกับชุมชนบ้านเอืก ประวัติความเป็นมา สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนบ้านเอืก ความรู้เกี่ยวกับมัคคุเทศก์ คุณลักษณะ ของมัคคุเทศก์ ทักษะการถ่ายทอดความรู้ โดยมีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืกอีกด้วยดังนั้นเมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำรูปแบบของการวิจัยในขั้นต่อไป

การพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านเอืก ตำบล สันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืก มีผลการวิเคราะห์ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินผู้เข้าร่วมอบรมมัคคุเทศก์ก่อนการพัฒนา
2. การจัดกิจกรรมการพัฒนามัคคุเทศก์ โดยมีการกิจกรรมการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ในส่วนของภาคทฤษฎี ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญดังนี้ คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ และข้อมูลชุมชน ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนา ดังนี้คือ การศึกษาดูงาน การรับฟังบรรยาย ชมวีดิทัศน์ และ Power Point โดยวิทยากร การดูสาธิต การบรรยายนำชมเส้นทางศึกษาธรรมชาติของชุมชนบ้านโป่ง ในส่วนของการอบรมภาคปฏิบัติ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระดังนี้ การฝึกทักษะการปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยบรรยายนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนในสถานที่จริง โดยได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงกับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากภายนอกชุมชน
3. ผลการพัฒนามัคคุเทศก์ ในด้านผลการพัฒนา ประกอบด้วย ผลด้านความรู้และผลด้านทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยด้านต่างๆ ดังตารางต่อไปนี้

1. ผลการประเมินผู้เข้าร่วมอบรมภาคทศกก่อนการพัฒนา

1.1 ความรู้เกี่ยวกับชุมชน ประวัติและความเป็นมาของชุมชนบ้านเอืยก แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยได้จัดกิจกรรมการฝึกอบรมโดยก่อนการฝึกอบรมผู้วิจัยได้ทำการประเมินผู้เข้าร่วมอบรมดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงความรู้เกี่ยวกับชุมชนก่อนการอบรม

คนที่	รายชื่อ	ทดสอบก่อนการ อบรม	เกณฑ์การประเมิน	
			คะแนนเต็ม 10	ผ่าน
1.	นายนิพนธ์ ชัยลังกา	7	✓	-
2.	นายถนงค์ ห้วยหว้า	8	✓	-
3.	นายคำจันทร์ อินธรรม	9	✓	-
4.	นายศิว ไชยศิลป์	8	✓	-
5.	นายคำ ธิโร	9	✓	-
6.	นายอุ้นเรือน อินธรรม	5	-	✓
7.	นายผิน ใจสม	6	✓	-
8.	นายแสวง สิงห์ทร	6	✓	-
9.	นายรัตน์ ศักดิ์ศรี	8	✓	-
10.	นายจิม คำออง	5	-	✓
11.	น.ส.ทองเพชร กองคำ	8	✓	-
12.	นางอนงค์ อินธรรม	6	✓	-
13.	นางขันแก้ว ธิโร	7	✓	-
14.	นางบัวผัน ศรีวิชัย	6	✓	-
15.	นางสุรี สารูเม	4	-	✓
16.	นางจันทร์ดีป สุริยา	5	-	✓
คะแนนเฉลี่ย		6.31		
คิดเป็นร้อยละ		63.1		
ผู้เข้าอบรมที่ผ่าน		12		
ผู้เข้าอบรมที่ไม่ผ่าน		3		

จากตารางที่ 1 ได้ทำการทดสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนก่อนฝึกอบรม พบว่าผู้เข้าอบรมมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับชุมชนเป็นอย่างดี จะเห็นได้จากตาราง ผลการทดสอบก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 6.31 มีผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 12 คน จากจำนวนทั้งหมด 16 คน

1.2 ความรู้เกี่ยวกับมัลคฤเทศก์ คุณลักษณะของมัลคฤเทศก์ ความมีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ดี โดยได้ทำการประเมินผู้เข้าร่วมอบรมดังแสดงให้เห็นในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความรู้เกี่ยวกับมัลคฤเทศก์ก่อนการอบรม

	คนที่	รายชื่อ	ทดสอบก่อนการ		
			อบรม	เกณฑ์การประเมิน	
			10	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.		นายนิชน ชัยลังกา	4	-	✓
2.		นายอนันต์ หิยหว่า	5	-	✓
3.		นายคำจันทร์ อินธรรม	7	✓	-
4.		นายผู่ ไชยศิลป์	5	-	✓
5.		นายคำ ธิโร	6	✓	-
6.		นายอุ้นเรือน อินธรรม	5	-	✓
7.		นายผิน ใจสม	6	✓	-
8.		นายแสง สิงห์ทร	6	✓	-
9.		นายรัตน์ ผิดศรี	8	✓	-
10.		นายจิม คำวอง	6	✓	-
11.		น.ส.พวงเพชร กองคำ	4	-	✓
12.		นางอนงค์ อินธรรม	5	-	✓
13.		นางจันทร์แก้ว ธิโร	6	✓	-
14.		นางบัวผัน ศรีวิชัย	6	✓	-
15.		นางสุรี สาธูเม	5	-	✓
16.		นางจันทร์ดีป สุริยา	5	-	✓
คะแนนเฉลี่ย			5.56		
คิดเป็นร้อยละ			55		
ผู้เข้าอบรมที่ผ่าน			8 คน		
ผู้เข้าอบรมที่ไม่ผ่าน			8 คน		

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปได้ว่าในด้านความรู้เกี่ยวกับมัลकुเทศก์ ก่อนการอบรมกลุ่ม ผู้เข้าร่วมอบรมมัลकुเทศก์ชุมชนบ้านเอืยก ได้จากคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนการอบรมได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.56 โดยมีผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 8 คน

สามารถสรุปได้ว่า ก่อนการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมมัลकुเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ยังไม่มั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว บุคลิกภาพยังไม่ดีเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องของการแต่งกาย การพูด และ ยังไม่มีประสบการณ์ในการนำเที่ยว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดให้มีการพัฒนาโดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านความรู้และทักษะ โดยการจัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในขั้นตอนต่อไป

2. การจัดกิจกรรมการพัฒนา มัลकुเทศก์

ผู้วิจัยได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา มัลकुเทศก์ท้องถิ่นขึ้นที่ ชมรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านโป่ง หมู่ที่ 6 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาบุคลากรในชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ ในการนำเที่ยว มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ในการอบรมครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมฝึกอบรมจำนวน 16 คน

วันที่ 19 กันยายน 2552 ได้จัดอบรมมัลकुเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ในการอบรม มีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมฝึกอบรมจำนวน 16 คน คน โดยมจร.สมพงษ์ บุญเลิศ และ อ.มิ่งขวัญ แดงสุวรรณ ได้ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายหลักการของมัลकुเทศก์ โดยการบรรยายประกอบ Power Point และชมวีดิทัศน์โดยวิทยากร และการดูสาริตการบรรยายนำเที่ยวเส้นทางศึกษาธรรมชาติของชุมชนบ้านโป่ง จากมัลकुเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านโป่ง

ภาพที่ 14 กิจกรรมการอบรมมัลकुเทศก์ท้องถิ่น
ณ ชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 15 กิจกรรมการเรียนรู้เส้นทางศึกษารรรมชาติของชุมชนบ้านโป่ง

วันที่ 23 กันยายน 2552 ได้จัดกิจกรรม การปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยบรรยายนำเที่ยวสถานที่จริงโดยได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงกับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากภายนอกชุมชนที่ได้เชิญมา เป็นการฝึกปฏิบัติภาคสนาม เพื่อประเมินผลด้านทักษะของผู้เข้าร่วมอบรม

ภาพที่ 16 การต้อนรับนักท่องเที่ยว ณ จุดนัดพบ

ภาพที่ 17 ตัวแทนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นกล่าวต้อนรับ และชี้แจงกิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่ 18 เทียน้ำตกตาดผาม้า

กิจกรรมที่ 19 เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

กิจกรรมที่ 20 กิจกรรมการนวดแผนไทย

หลังจากที่ได้ฝึกอบรมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ สามารถสรุปผลการพัฒนาโดยการวัดความรู้จากแบบทดสอบและผลประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ดังนี้

3. ผลการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ประกอบด้วย ผลด้านความรู้และผลด้านทักษะการปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก โดยเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความรู้เกี่ยวกับชุมชนหลังการอบรม

คนที่	รายชื่อ	ทดสอบหลังการ	เกณฑ์การประเมิน	
		อบรม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
		10		
17.	นายนิชน ชัยลังกา	9	✓	-
18.	นายถนัด ห้วยหว่า	10	✓	-
19.	นายคำจันทร์ อินธรรม	10	✓	-
20.	นายผิว ไชยศิลป์	10	✓	-
21.	นายคำ ธิโร	10	✓	-
22.	นายอุ้นเรือน อินธรรม	8	✓	-
23.	นายผิน ใจสม	9	✓	-
24.	นายแสวง สิงห์ทร	9	✓	-
25.	นายรัตน์ พัดศรี	10	✓	-
26.	นายจิม คำออง	7	✓	-
27.	น.ส.พวงเพชร กองคำ	10	✓	-
28.	นางอนงค์ อินธรรม	8	✓	-
29.	นางจันทร์แก้ว ธิโร	9	✓	-
30.	นางบัวผัน ศรีวิชัย	9	✓	-
31.	นางสุรี สาธุเม	6	✓	-
32.	นางจันทร์ดีป สุริยา	8	✓	-
คะแนนเฉลี่ย		8.87		
คิดเป็นร้อยละ		88		
ผู้เข้าอบรมที่ผ่าน		16		
ผู้เข้าอบรมที่ไม่ผ่าน		-		

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า หลังจากที่ได้ฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างมีคุณวุฒิก่อนมีผลการทดสอบด้านความรู้เกี่ยวกับชุมชน โดยสามารถสรุปผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้ ผู้เข้าร่วมอบรม ทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน จำนวน 6 คน

เกณฑ์ การประเมินอยู่ในระดับดี และมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ 2 คน จากความรู้เกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักท่องเที่ยว สามารถสรุปให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้เข้าอบรมที่เข้าร่วมฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ท้องถิ่น กล่าวคือ มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของชุมชน วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น หลังในระดับดี หลังจากจัดกิจกรรมฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนเพิ่มมากขึ้น สามารถ เห็นได้จากผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังตารางดังกล่าวข้างต้น

ตารางที่ 4 แสดงความรู้เกี่ยวกับมัคคุเทศก์หลังการอบรม

คนที่	รายชื่อ	ทดสอบหลังการ อบรม	เกณฑ์การประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.	นายนิชน ชัยลังกา	8	✓	-
2.	นายถนัด หิย์หว่า	10	✓	-
3.	นายคำจันทร์ อินธรรม	10	✓	-
4.	นายผั่ว ไชยศิลป์	8	✓	-
5.	นายคำ ธิโร	9	✓	-
6.	นายอุ้นเรือน อินธรรม	8	✓	-
7.	นายผิน ใจสม	9	✓	-
8.	นายแสวง สิงห์ทร	9	✓	-
9.	นายรัตน์ ผัคศรี	8	✓	-
10.	นายจิม คำวอง	7	✓	-
11.	น.ส.พวงเพชร กองคำ	10	✓	-
12.	นางอนงค์ อินธรรม	8	✓	-
13.	นางขันแก้ว ธิโร	9	✓	-
14.	นางบัวผัน ศรีวิชัย	9	✓	-
15.	นางสุรี สาธุเม	7	✓	-
16.	นางจันทร์ดีป สุริยา	7	✓	-
คะแนนเฉลี่ย		8.50		
คิดเป็นร้อยละ		85		
ผู้เข้าอบรมที่ผ่าน		16		
ผู้เข้าอบรมที่ไม่ผ่าน		-		

จากตารางที่ 4 หลังจากที่ได้ฝึกอบรม กลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมมัคคุเทศก์ชุมชนบ้านเอืยก มีผลความรู้ด้านมัคคุเทศก์ โดยสามารถสรุปผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้ ผู้เข้าร่วมอบรมทำแบบทดสอบหลังเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี 13 คน และมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ 3 คน โดยได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.50

เกณฑ์การประเมินทักษะการปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก
ตารางที่ 5 แสดงการประเมินคุณลักษณะด้านการปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

คนที่	รายชื่อ	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		22		
1.	นายนิชน ชัยลังกา	17	✓	-
2.	นายถนิต ห้วยหว้า	18	✓	-
3.	นายคำจันทร์ อินธรรม	19	✓	-
4.	นายผิว ไชยศิลป์	15	✓	-
5.	นายคำ ธิโร	17	✓	-
6.	นายแสง สิงห์ทร	16	✓	-
7.	นายรัตน์ ผัดศรี	18	✓	-
8.	น.ส.พวงเพชร กองคำ	15	✓	-
9.	นางอนงค์ อินธรรม	17	✓	-
10.	นางจันทร์ดีป สุริยา	18	✓	-
คะแนนเฉลี่ย		17		
ผู้เข้าอบรมที่ผ่าน		10		
ผู้เข้าอบรมที่ไม่ผ่าน		-		

จากตารางที่ 5 กิจกรรมการปฏิบัติการบรรยายนำเที่ยวในสถานการณ์จริง กับกลุ่มนักท่องเที่ยวมีตัวแทนมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชน ที่ร่วมกระบวนการ จำนวน 10 คน สามารถ สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะและทักษะของการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 17 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมัคคุเทศก์ท้องถิ่น มี ทัศนคติ มีน้ำใจช่วยเหลือ ในด้านการให้ข้อมูล มีการใช้ถ้อยคำภาษาถูกต้องเหมาะสม แต่ยังคงขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

ความพึงพอใจนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว แสดงข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวซึ่งมีคุณลักษณะ ดังที่แสดงตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 เพศของนักท่องเที่ยว

เพศ	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ชาย	8	34.7
หญิง	15	65.2
รวม	23	100

จากตารางที่ 6 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ทั้งหมด จำนวน 23 คนพบว่า เป็นนักท่องเที่ยว เพศชายร้อยละ 34.7 เพศหญิงร้อยละ 65.2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 7 ช่วงอายุของนักท่องเที่ยว

ช่วงอายุ(ปี)	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
ต่ำกว่า 20	2	0.69
20-30	8	34.7
31-41	-	0
41-50	7	30.4
ตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป	6	26.0
รวม	23	100

จากตารางที่ 7 ส่วนข้อมูล ในด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวในช่วงกลุ่มอายุ 20-30 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี มีร้อยละ 30.4 ช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป มีร้อยละ 26.0 ช่วงอายุ ต่ำกว่า 20 ปี มีร้อยละ 0.69 โดย นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 14 ปี และอายุมากที่สุด คือ 62 ปี

ตารางที่ 8 ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

ช่วงระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ประถมศึกษา	10	43.4
มัธยมศึกษาตอนต้น, ปวช.	2	0.69
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวส.	3	13.0
ปริญญาตรี	8	34.7
สูงกว่าปริญญาตรี	-	0
รวม	23	100

จากตารางที่ 8 ในด้านการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34.7 มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ปวส. ร้อยละ 13 ระดับ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, ปวช. คิดเป็นร้อยละ 0.69 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 9 อาชีพของนักท่องเที่ยว

อาชีพของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	10	43.4
ข้าราชการ	1	4.34
บริษัท / เอกชน	-	0
เกษตรกรกรรม	4	17.3
ค้าขาย	8	34.7
รวม	23	100

จากตารางที่ 9 ในด้านอาชีพพบว่า มีนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/นักศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 43.4 รองลงมา คือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 34.7 เกษตรกรรม ร้อยละ 17.3 และข้าราชการ ร้อยละ 4.34 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 10 รายได้ของนักท่องเที่ยวน

รายได้ของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000	1	4.34
3,000-6,000	11	47.8
6,000-9,000	7	30.4
9,000 ขึ้นไป	4	17.3
รวม	23	100

จากตารางที่ 10 ในด้านรายได้พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ในช่วง 3,000-6,000 บาท มีมากที่สุด คือร้อยละ 47.8 รองลงมา คือ รายได้ 6,000-9,000 บาท ร้อยละ 30.4 รายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 25.5 รายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 7.4 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 4.7 รายได้มากกว่า 9,000บาท ร้อยละ 17.3 และรายได้ต่ำกว่า 3,000บาท ร้อยละ4.34 ดังตารางที่ 8

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการให้บริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ตำบล สันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก	ระดับความพึงพอใจ						N	\bar{X}	ระดับความพึงพอใจ
	จำนวนผู้ตอบ								
	5	4	3	2	1				
1. การให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ได้กล่าวทักทายและต้อนรับด้วยความเป็นกันเองและยิ้มแย้มแจ่มใส	16	7	-	-	-	23	4.69	พึงพอใจมากที่สุด	
2. มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเสนอประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของชุมชนได้อย่างน่าสนใจ พบว่าในประเด็นนี้นักท่องเที่ยวมีความพอใจอย่างยิ่งต่อการนำเสนอประวัติและวิถีชีวิตชุมชน	12	7	4	-	-	23	4.34	พึงพอใจมาก	
3. มัคคุเทศก์ท้องถิ่นได้แจ้งรายการนำเที่ยว สถานที่และเส้นทางที่จะนำเที่ยวให้ท่านทราบก่อนการนำเที่ยว	11	7	5	-	-	23	4.26	พึงพอใจมาก	
4. มัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้คำแนะนำ เช่น ข้อควรปฏิบัติ ข้อห้าม และความเชื่อของชุมชน ก่อนการนำเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพอใจอย่างยิ่งต่อการให้คำแนะนำของมัคคุเทศก์ก่อนการนำเที่ยว	11	5	7	-	-	23	4.17	พึงพอใจมาก	

ตาราง 11(ต่อ)								
ตารางที่ 9 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก	ระดับความพึงพอใจ							
	จำนวนผู้ตอบ					N	X	ระดับความพอใจ
	5	4	3	2	1			
5. เปิดโอกาสให้เกิดการพูดคุยและซักถามการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	15	7	1	-	-	23	4.60	พึงพอใจมากที่สุด
6. มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเสนอด้วยความตั้งใจ มีความกระตือรือร้น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	9	7	7	-	-	23	4.08	พึงพอใจมาก
7. มัคคุเทศก์ท้องถิ่นมีไหวพริบและรู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	11	9	3	-	-	23	4.30	พึงพอใจมาก
8. การจัดลำดับและระยะเวลาการให้บริการนำเสนอมีความเหมาะสมในด้านการให้บริการนำเสนอ	9	10	4	-	-	23	4.21	พึงพอใจมาก
9. มัคคุเทศก์ท้องถิ่นได้นำเที่ยวตามโปรแกรมที่ได้วางไว้	8	6	9	-	-	23	3.95	พึงพอใจมาก
10. ท่านมีความพึงพอใจและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินรวมถึงได้รับความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากการท่องเที่ยวครั้งนี้	6	17	-	-	-	23	4.26	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 11 สำหรับการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยกมีผลการศึกษาดังนี้ในด้านการให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่นของชุมชนบ้านเอืยก ได้กล่าวทักทายและต้อนรับ ด้วยความเป็นกันเองและยิ้มแย้มแจ่มใส นักท่องเที่ยวมีความพอใจอย่างยิ่งต่อการจัดการต้อนรับนักท่องเที่ยวของชาวบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และนอกจากนี้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นบ้านเอืยกสามารถ

นำเสนอประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของชุมชนได้อย่างน่าสนใจในประเด็นนี้ พบว่านักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวมีความพอใจต่อการนำเสนอประวัติและวิถีชีวิตชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก และจากการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินรวมถึงได้รับความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากการท่องเที่ยวครั้งนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

